

Teks Efektif **STPM** **PENGAJIAN AM**

BONUS

**BAJET
2018
TRANSFORMASI
NASIONAL
2050**

- R. Kuberan
- Lee Jun Choi
- R. Arumugam
- Mohamed Ali Haniffa
- Zainul Alifah Mohamed

PENGAL

2

900/2

Ulasan Soalan STPM • Soalan Klon STPM • Kerja Kursus STPM

Teks Efektif **STPM** **PENGAJIAN AM**

- R. Kuberan
- Lee Jun Choi
- R. Arumugam
- Mohamed Ali Haniffa
- Zainul Alifah Mohamed

PENGAL**2****900/2**

*Penerbit Ilmu Bakti Sdn. Bhd. (732516-M)
No. 18, Jalan PJS 5/26, Taman Desaria,
46150 Petaling Jaya, Selangor Darul Ehsan.
Tel: 03-7783 3233, 7783 5233 Faks: 03-7783 7233
E-mel: info@pib2006.com*

*© Penerbit Ilmu Bakti Sdn. Bhd. (732516-M) 2018
Pertama kali diterbitkan 2018*

ISBN 978-967-454-862-9

Cetakan: 9 8 7 6 5 4 3 2 1

Semua hak cipta terpelihara.

Sebarang bahagian dalam buku ini tidak boleh diterbitkan semula, disimpan dalam cara yang boleh digunakan lagi, ataupun dipindahkan dalam sebarang bentuk atau cara, baik secara elektronik, mekanik, gambar, rakaman dan sebagainya, tanpa kebenaran terlebih dahulu daripada Penerbit Ilmu Bakti Sdn. Bhd. (732516-M).

*Penyunting: Nur Diyana Abd Rahim
Pereka kulit buku: Mohd Fadzli Mohd Idrus
Pereka letak: Multitype Graphics*

*Teks diset dalam Sabon Regular 10.5 poin
Dicetak di Malaysia oleh Herald Printers Sdn. Bhd.*

Kandungan

<i>Skim Pentaksiran STPM Pengajian Am</i>	<i>vi</i>
<i>Jadual Analisis Soalan STPM Pengajian Am Penggal 2 (2015 – 2017)</i>	<i>vii</i>
<i>Ulasan Soalan STPM Pengajian Am Penggal 2 (2017)</i>	<i>x</i>

BAB 1 ALIH BENTUK KOMUNIKASI

1.1 Linear kepada Bukan Linear	1
<i>Praktis Mengenal Pasti Media 1</i>	<i>51</i>
<i>Praktis Pengukuhan STPM 1</i>	<i>53</i>

BAB 2 MALAYSIA MAJU DAN SEJAHTERA

2.1 Petunjuk Negara Maju dan Sejahtera	81
2.1.1 Agama dan Kepercayaan	81
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.1.1</i>	<i>83</i>
2.1.2 Ekonomi	85
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.1.2</i>	<i>94</i>
2.1.3 Politik	96
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.1.3</i>	<i>97</i>
2.1.4 Prasarana	98
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.1.4</i>	<i>103</i>
2.1.5 Sosial dan Budaya	104
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.1.5</i>	<i>107</i>
2.1.6 Ekologi	109
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.1.6</i>	<i>112</i>
2.1.7 Sains dan Teknologi	113
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.1.7</i>	<i>115</i>
2.2 Ideologi, Wawasan dan Dasar Pembangunan Negara	117
2.2.1 Ideologi Negara – Rukun Negara	117
– Pengenalan	117
– Objektif	117
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.2.1</i>	<i>118</i>
2.2.2 Wawasan 2020	118
– Pengenalan	118
– Objektif	118
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.2.2</i>	<i>120</i>
2.2.3 Dasar Pembangunan Negara	121
– Dasar Ekonomi	121
• Pradasar Ekonomi Baru (1956 – 1970)	121
○ Rancangan Malaya Pertama (1956 – 1960)	121
○ Rancangan Malaya Kedua (1961 – 1965)	122

○ Rancangan Malaysia Pertama (1966 – 1970)	122
• Rangka Rancangan Jangka Panjang Pertama (RRJP1) 1971 – 1990	123
○ Dasar Ekonomi Baru (1970 – 1990)	123
○ Rancangan Malaysia Kedua (1971 – 1975)	124
○ Rancangan Malaysia Ketiga (1976 – 1980)	125
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.2.3 (a)</i>	126
○ Rancangan Malaysia Keempat (1981 – 1985)	127
○ Rancangan Malaysia Kelima (1986 – 1990)	127
• Rangka Rancangan Jangka Panjang Kedua (RRJP2) 1991 – 2000	128
○ Dasar Pembangunan Nasional (1991 – 2000)	128
○ Rancangan Malaysia Keenam (1991 – 1995)	129
○ Rancangan Malaysia Ketujuh (1996 – 2000)	129
• Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga (RRJP3) 2001 – 2010	130
○ Dasar Wawasan Negara	130
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.2.3 (b)</i>	131
○ Rancangan Malaysia Kelapan (2001 – 2005)	131
○ Rancangan Malaysia Kesembilan (2006 – 2010)	132
• Model Ekonomi Baru (MEB) Fasa 2	135
○ Rancangan Malaysia Kesepuluh (2011 – 2015)	135
○ Rancangan Malaysia Kesebelas (RMKe-11) 2016 – 2020	138
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.2.3 (c)</i>	143
○ Dasar Perindustrian Negara	145
○ Pelan Induk Perindustrian (PIP)	145
○ Pelan Induk Perindustrian Kedua (PIP2)	146
○ Pelan Induk Perindustrian Ketiga (PIP3)	148
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.2.3 (d)</i>	150
• Dasar Perindustrian Berat	151
• Dasar Peningkatan Daya Pengeluaran Negara	152
• Dasar Pengurangan Beban Perbelanjaan Awam	152
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.2.3 (e)</i>	153
• Dasar Penswastaan	154
• Dasar Persyarikatan Malaysia	155
• Dasar Sogoshosha	156
• Dasar Pandang ke Timur	157
• Dasar Membeli Barangan Buatan Malaysia	158
• Majlis Perundingan Ekonomi Negara (MAPEN)	159
• Dasar Pertanian Negara	159
○ Dasar Pertanian Negara Kedua (DPN2)	160
○ Dasar Pertanian Negara Ketiga (DPN3)	161
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.2.3 (f)</i>	164
• Dasar Jaminan Bekalan Makanan (2008 – 2010)	165
• Dasar Teknologi Hijau	166
• Dasar Telekomunikasi Negara (DTN)	167
• Koridor Raya Multimedia (MSC)	167
• Dasar Bioteknologi Negara	169
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.2.3 (g)</i>	171
• Dasar Automotif Nasional (DAN)	172
• Cukai Barangan dan Perkhidmatan (GST)	174
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.2.3 (h)</i>	176
• Dasar Tenaga Negara	177

• Dasar Pembuatan Negara	177
• Dasar Mempertingkatkan Prestasi Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS)	177
• Dasar Pelancongan Negara	177
– Dasar Sosial dan Budaya	178
• Dasar Sosial Negara (DSN)	178
• Dasar Industri Kreatif Negara	178
• Pusat Transformasi Bandar (UTC)	180
• Dasar Perbandaran/Urbanisasi Negara (DPN)	180
• Dasar Wanita Negara	181
• Dasar Hala Cara Baru dalam Pembangunan Kampung dan Luar Bandar	182
• Dasar Perumahan Negara	182
• Dasar Warga Tua Kebangsaan	182
• Dasar Koperasi Negara	184
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.2.3 (i)</i>	186
• Dasar Perpustakaan dan Perkhidmatan Maklumat	188
• Dasar Keselamatan Jalan Raya (KEJARA)	188
• Dasar Pelajaran Kebangsaan	189
○ Penstukturan Kurikulum Pendidikan	190
○ Pembaharuan dalam Pendidikan	191
○ Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR)	192
• Pelan Induk Pembangunan Pendidikan (PIPP) 2006 – 2010	193
• Pelan Pembangunan Pendidikan Negara (PPPN) 2013 – 2025	196
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.2.3 (j)</i>	204
• Dasar Integrasi Nasional	206
• Dasar Kebudayaan Kebangsaan	206
• Dasar Kependudukan Negara	207
• Dasar Permuafakatan Politik	208
• Dasar Belia Negara	208
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.2.3 (k)</i>	209
• Penerapan Nilai Islam dalam Pentadbiran	210
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.2.3 (l)</i>	211
• Dasar Kanak-kanak dan Dasar Perlindungan Kanak-kanak	212
• Konsep 1Malaysia	213
• Dasar Pertahanan Negara	215
• Dasar Sukan Negara	215
• Dasar Orang Kurang Upaya	216
• Dasar Alam Sekitar Negara	218
• Akta Pencegahan Keganasan (POTA)	219
• Akta Kesalahan Keselamatan (Langkah-langkah Khas) SOSMA 2012	221
• Zon Perdagangan Bebas Digital (DFTZ)	222
• Transformasi Nasional 2050 (TN50)	223
• Strategi Lautan Biru Kebangsaan (NBOS)	223
2.3 Cabaran dan Penyelesaian	225
2.3.1 Agama dan Kepercayaan	225
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.3.1</i>	227
2.3.2 Ekonomi	228
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.3.2</i>	233
2.3.3 Politik	234
<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.3.3</i>	236

2.3.4	Prasarana	237
	<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.3.4</i>	243
2.3.5	Sosial dan Budaya	245
	<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.3.5</i>	248
2.3.6	Ekologi	248
	<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.3.6</i>	252
2.3.7	Sains dan Teknologi	254
	<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.3.7</i>	259
2.3.8	Integrasi dan Perpaduan	259
	<i>Praktis Pengukuhan STPM 2.3.8</i>	262

BAB 3 | KERJA KURSUS

Unit 1	Pelaksanaan Kerja Kursus	264
Unit 2	Pemilihan Tajuk	272
Unit 3	Abstrak	278
Unit 4	Kandungan	282
Unit 5	Penghargaan	287
Unit 6	Pengenalan, Objektif dan Lokasi Kajian	290
Unit 7	Metodologi Kajian dan Dapatan Kajian	295
Unit 8	Dapatan Kajian	321
Unit 9	Rumusan, Kesimpulan, Rujukan dan Lampiran	335
Unit 10	Pembentangan dan Soal Jawab	347

BAB 4 | PENULISAN ESEI

<i>Praktis Pengukuhan STPM 4</i>	364
Kertas Model (900/2)	384
Jawapan	385
Lampiran	389
	L1

Skim Pentaksiran STPM

Pengajian Am

Penggal pengajian	Kod dan nama kertas	Jenis ujian	Markah (wajaran)	Masa	Pentadbiran
Penggal 1	900/1 Pengajian Am 1	Ujian Bertulis Bahagian A: <i>Soalan aneka pilihan</i> • 15 soalan diberikan (Jawab semua soalan)	80 (29%) 15	2 jam	Pentaksiran berpusat
		Bahagian B: <i>Soalan berstruktur</i> • 4 soalan diberikan (Jawab semua soalan)	15		
		Bahagian C: <i>Soalan esei</i> • 3 soalan diberikan (Jawab 2 daripada 3 soalan)	50		
Penggal 2	900/2 Pengajian Am 2	Ujian Bertulis Bahagian A: <i>Soalan berstruktur</i> • 4 soalan diberikan (Jawab semua soalan)	60 (22%) 15	1½ jam	Pentaksiran berpusat
		Bahagian B: <i>Soalan alih bentuk komunikasi</i> • 2 soalan diberikan (Jawab 1 daripada 2 soalan)	20		
		Bahagian C: <i>Soalan esei</i> • 2 soalan diberikan (Jawab 1 daripada 2 soalan)	25		
	900/4 Pengajian Am 4	Kerja Kursus (Kerja Projek) Pilih satu tema daripada dua tema yang diberikan dan hasilkan satu tugas daripada tema yang pilih. Tema adalah berdasarkan tajuk yang terdapat dalam sukatan pelajaran Pengajian Am	55 (20%)	Sepanjang penggal kedua	Pentaksiran oleh guru sekolah bagi calon sekolah kerajaan dan calon sekolah bantuan kerajaan Pentaksiran oleh pemeriksa yang dilantik bagi calon sekolah swasta dan calon persendirian individu
Penggal 3	900/3 Pengajian Am 3	Ujian Bertulis Bahagian A: <i>Soalan aneka pilihan</i> • 15 soalan diberikan (Jawab semua soalan)	80 (29%) 15	2 jam	Pentaksiran berpusat
		Bahagian B: <i>Soalan alih bentuk komunikasi</i> • 2 soalan diberikan (Jawab 1 daripada 2 soalan)	15		
		Bahagian C: <i>Soalan esei</i> • 3 soalan diberikan (Jawab 2 daripada 3 soalan)	50		

Jadual Analisis Soalan STPM

Pengajian Am Penggal 2 (2015 – 2017)

BAHAGIAN A: SOALAN STRUKTUR

2015				
No. Soalan	Jenis Soalan	Kehendak Soalan	Tema	Markah
1	Nyatakan	Tiga petunjuk prestasi utama	Malaysia mencapai status negara maju menjelang tahun 2020	3 m
2	Huraikan	Dua objektif	Penggubalan Rukun Negara	4 m
3	(a) Namakan	Dua Rancangan Malaysia	Dalam tempoh pelaksanaan Dasar Wawasan Negara	2 m
	(b) Berikan	Dua dimensi baru	Diperkenalkan dalam Dasar Wawasan Negara	2 m
4	Jelaskan	Dua manfaat	Diperoleh rakyat melalui pelaksanaan Dasar Sosial Negara	4 m
2015 (Ulangan)				
1	Nyatakan	Tiga kepentingan	Politik yang stabil kepada negara	3 m
2	Nyatakan	Dua kepentingan	Prinsip kesopanan dan kesusilaan yang terkandung dalam Rukun Negara	4 m
3	Nyatakan	Dua kebaikan kepada rakyat Malaysia	Sekiranya cabaran dalam Wawasan 2020 dicapai	4 m
4	Berikan	Empat cara	Dasar Kebudayaan Kebangsaan dapat menyatukan rakyat Malaysia yang berbilang kaum	4 m
2016				
1	Nyatakan	Empat usaha	Membudayakan Penyelidikan dan Rembangan (P&P) dalam kalangan rakyat di negara ini	4 m
2	Kemukakan dan jelaskan	Dua prinsip	Rukun Negara dan bagaimana rakyat Malaysia dapat merealisasikan prinsip tersebut	4 m
3	Huraikan	Dua strategi	Menghadapi cabaran pertama dalam Wawasan 2020	4 m
4	Nyatakan	Tiga tujuan	Dasar Penswastaan diperkenalkan	3 m

2016 (Ulangan)				
1	Senaraikan	Tiga petunjuk	Menunjukkan berlakunya perkembangan ekonomi	3 m
2	Nyatakan	Empat cara	Kelestarian alam sekitar	4 m
3	Huraikan	Dua kesan	Prinsip Rukun Negara: Kedaulatan Undang-undang tidak diamalkan	4 m
4	Nyatakan	Empat dasar	Yang meliputi pembangunan alam sekitar	4 m
2017				
1	Nyatakan	Tiga kesan	Sekiranya rakyat Malaysia berpegang teguh kepada agama dan kepercayaan masing-masing	3 m
2	Senaraikan	Empat faktor	Melambatkan pencapaian hasrat untuk mewujudkan masyarakat yang bermoral dan beretika di Malaysia	4 m
3	Nyatakan	Empat strategi	Melahirkan masyarakat saintifik dan progresif di Malaysia	4 m
4	Berikan	Empat bidang keberhasilan utama (NKRA)	Dalam program mentransformasi kerajaan	4 m

BAHAGIAN B: ALIH BENTUK KOMUNIKASI

Jenis Media	2015	2015 (Ulangan)	2016	2016 (Ulangan)	2017
Carta pai bandingan			S5		
Carta pai bertingkat	S6				
Graf garis kompaun					*S5
Graf garis komponen				*S5	
Graf garis memesong/imbangan		*S5			
Graf bar piramid/bersebelahan	S5			S6	
Graf bar kompaun			S6		*S5
Graf bar komponen				*S5	
Graf bar memesong/imbangan		*S5			S6
Graf bar gabung		S6			

(*Terdapat juga dua jenis grafik diterima bagi sesuatu soalan)

2015			
No. Soalan	Bidang/Tema	Soalan	Kombinasi jawapan
7	Program Bandar Selamat	Bincangkan cara bagi kerajaan mengurangkan jenayah selain daripada program tersebut	1 + 4
8	Pasar malam	Amalan membawa anak-anak kecil semasa ibu bapa berniaga sehingga larut malam. Bincangkan kesan terhadap kanak-kanak kecil tersebut	5 + 0
2015 (Ulangan)			
7	Wawasan 2020	Bincangkan persediaan yang perlu dilakukan oleh rakyat Malaysia ke arah menjadikan Malaysia negara maju dengan cara tersendiri	2 + 3 atau 3 + 2
8	Sistem pengangkutan awam	Bincangkan sebab pengangkutan awam menjadi pilihan terakhir pengguna	5 + 0
2016			
7	Tenaga kerja	Huraikan kelemahan keupayaan tenaga kerja di Malaysia dan langkah-langkah tertentu untuk mengatasinya	2 + 3 atau 3 + 2
8	Sistem pendidikan	Huraikan bagaimana sistem pendidikan menjadi landasan yang paling berkesan untuk memperkukuh perpaduan kaum di negara ini	5 + 0
2016 (Ulangan)			
7	Wawasan 2020	Huraikan peranan penting masyarakat untuk mencapai hasrat sebagai masyarakat saintifik	5 + 0
8	Semangat kejiranan	Jelaskan mengapa semangat kejiranan semakin longgar dan cara mengatasinya	2 + 3 atau 3 + 2
2017			
7	Industri penjagaan kesihatan	Huraikan manfaat yang diperoleh masyarakat dan negara hasil daripada perkembangan industri penjagaan kesihatan	5 + 0
8	Banjir	Jelaskan kesukaran yang dihadapi oleh penduduk setempat yang mengalami kejadian banjir	5 + 0

Ulasan Soalan STPM

Pengajian Am Penggal 2 (2017)

BAHAGIAN A: SOALAN STRUKTUR

Soalan	Kata kunci soalan	Ulasan
1	Nyatakan	<ul style="list-style-type: none"> Calon perlu menyatakan tiga kesan seandainya masyarakat Malaysia berpegang teguh kepada agama dan kepercayaan masing-masing. Walaupun soalan ini mudah difahami, namun calon perlu berfikir dengan mendalam untuk memberikan jawapan yang sesuai. Calon perlu meneliti kesan positif yang akan berlaku jika rakyat Malaysia berpegang teguh kepada kepercayaan yang baik.
2	Senaraikan	<ul style="list-style-type: none"> Pengetahuan asas dan sedia ada adalah penting dalam menjawab soalan ini. Hal ini berkaitan dengan masyarakat bermoral dan beretika. Oleh itu, calon perlu menyenaraikan empat faktor yang melambatkan pencapaian hasrat untuk melahirkan masyarakat bermoral dan beretika di Malaysia. Walaupun banyak jawapan boleh diberikan untuk soalan ini, namun calon perlu memahami masalah yang dihadapi oleh seseorang dari aspek dalaman dan luaran.
3	Nyatakan	<ul style="list-style-type: none"> Soalan ini berkaitan dengan Wawasan 2020 yang merujuk cabaran untuk mewujudkan masyarakat saintifik dan progresif. Calon perlu menyatakan empat strategi untuk melahirkan masyarakat saintifik dan progresif di negara ini. Dua perkara yang perlu calon fokuskan ialah saintifik dan progresif. Strategik untuk memajukan masyarakat melibatkan dasar kerajaan dan teknologi.
4	Berikan	<ul style="list-style-type: none"> Soalan ini nampak susah tetapi calon boleh menjawab dengan mudah jika membaca soalan dengan teliti. Soalan meminta calon memberikan empat bidang keberhasilan utama (NKRA) yang sememangnya telah dinyatakan dalam rajah. Oleh itu, calon harus berhati-hati menjawab soalan seumpama ini kerana kelalaian calon melihat rajah tersebut akan menyebabkan calon kehilangan markah. Daripada enam bidang yang diberikan, iaitu pendidikan, pertahanan, rasuah, pengangkutan, jenayah dan luar bandar. Calon diminta untuk memilih mana-mana empat bidang sahaja.

BAHAGIAN B: ALIH BENTUK KOMUNIKASI

Soalan	Kata kunci soalan	Ulasan
5	Sediakan graf yang sesuai	<ul style="list-style-type: none"> • Soalan ini menguji calon untuk mengetahui graf yang boleh menunjukkan perbelanjaan pembangunan kerajaan Malaysia mengikut sektor bagi tempoh tahun 2010 hingga tahun 2012. • Sektor perbelanjaan ini pula dibahagikan empat, iaitu keselamatan, perkhidmatan sosial, perkhidmatan ekonomi dan pentadbiran awam. • Calon harus berhati-hati apabila menjawab soalan ini kerana terdapat dua grafik yang boleh digunakan. • Graf yang sesuai ialah graf bar dan graf garis. Pastikan label dan tahun ditulis dengan jelas. Jangan tersalah lukis histogram. • Calon harus memastikan pengiraan yang dibuat adalah menepati soalan. Pengukuran yang salah akan menyebabkan graf yang dilukis tidak menepati keperluan.
6	Sediakan graf yang sesuai	<ul style="list-style-type: none"> • Perkara yang perlu diberi tumpuan ialah peratusan perubahan bilangan kenderaan bermotor yang didaftarkan dari tahun 2009 hingga tahun 2010. • Walaupun terdapat beberapa data untuk motokar, bas, teksi dan kereta sewa, motosikal, kenderaan barang dan kenderaan lain, namun calon perlu mengira peratus perubahannya dan barulah melukis graf yang sesuai. • Graf yang akan dibentuk bergantung kepada peratus perubahan yang diperolehi oleh calon. Sekiranya terdapat perubahan negatif, maka graf akan dilukis di bahagian negatif. Calon akan membentuk graf yang menunjukkan corak positif dan negatif.

BAHAGIAN C: SOALAN ESEI

Soalan	Kata kunci soalan	Ulasan
7	Huraikan	<ul style="list-style-type: none"> • Soalan ini berkaitan dengan industri penjagaan kesihatan. Calon harus memberikan tumpuan kepada industri dan bukan sepenuhnya kepada kesihatan. • Calon perlu menghuraikan manfaat yang diperolehi oleh masyarakat dan negara hasil daripada perkembangan industri penjagaan kesihatan. Calon yang tidak yakin dan kurang pengetahuan tentang industri kesihatan tidak digalakkan untuk memilih soalan ini. • Walaupun soalan ini tidak menyulitkan, namun idea calon perlu menunjukkan kematangan dan bertepatan dengan soalan tersebut. • Sekiranya calon tidak membaca soalan ini dengan teliti, besar kemungkinan calon akan menjawab soalan menggunakan idea perniagaan. • Kombinasi jawapan: 5 + 0

Soalan	Kata kunci soalan	Ulasan
8	Jelaskan	<ul style="list-style-type: none"> • Soalan ini merupakan soalan berkenaan dengan kejadian banjir dan memberikan persepsi kepada calon bahawa soalan ini mudah untuk dijawab. • Calon yang gopoh menjawab soalan ini akan terperangkap kerana jika dilihat pada soalan, tumpuan adalah kepada kesukaran yang dihadapi oleh penduduk setempat. • Calon mungkin akan menjawab tentang masalah yang dihadapi oleh masyarakat akibat banjir. Soalan ini menekankan kepada kesukaran, iaitu berbeza dengan masalah. Jawapan calon akan menjadi ringkas jika calon membincangkan tentang masalah banjir. • Kombinasi jawapan: 5 + 0

1.1 Linear kepada Bukan Linear**Pengenalan**

- 1 Dalam bahagian ini, dua petikan berbentuk linear dikemukakan.
- 2 Panjang setiap petikan lazimnya dalam lingkungan 300 hingga 350 patah perkataan.
- 3 Pengaplikasian kemahiran ini akan diterapkan dalam subtajuk 2.3.
- 4 Petikan-petikan ini terdiri daripada perangkaan yang menyentuh pelbagai tajuk atau isu seperti maklumat eksport dan import, peruntukan perbelanjaan, perangkaan kemalangan jalan raya dan sebagainya.
- 5 Pelajar dikehendaki memilih satu daripada petikan tersebut dan melukis sebuah graf atau carta yang sesuai mengikut kehendak soalan.
- 6 Bentuk bukan linear yang lazim diajukan dalam bahagian ini ialah graf bar, graf garisan, graf gabungan serta pelbagai carta bulatan.
- 7 Graf atau carta yang dilukis harus menepati kehendak peperiksaan serta syarat-syarat skema pemarkahan.
- 8 Sebanyak 20 markah diberikan untuk bahagian ini dan pemberian markah adalah berasaskan pemilihan graf dan media, kesesuaian teknik melukis serta kesempurnaan graf/carta dan kekemasan.

Aspek yang Perlu Diberi Perhatian

Pelajar dikehendaki melakukan semua perkara berikut semasa menjawab Bahagian B:

- 1 Membaca petikan yang diberi.
- 2 Mengenal pasti grafik yang sesuai (aspek ini dapat dikenal pasti melalui soalan yang diberi).
- 3 Menyiapkan jadual.
- 4 Melukiskan grafik secara sistematik.

Kemahiran-kemahiran yang Diuji**1 Memindah maklumat**

- (a) Pelajar perlu memindah data dan perangkaan dengan tepat ke dalam sebuah jadual.
- (b) Perangkaan yang diberi perlu dipinda mengikut pemboleh ubah dan kelas pemboleh ubah.
- (c) Sekiranya data tidak diberikan secara langsung, pelajar perlu mencari dengan perkiraan yang betul.
- (d) Bagi menyediakan carta, pelajar perlu terlebih dahulu mencari peratus dan sudut.
- (e) Jika terdapat kesilapan dalam pemindahan data/perangkaan, markah isi akan ditolak.
- (f) Data/perangkaan yang telah dipindah ke dalam jadual perlu dipaparkan pada graf/carta dengan tepat dan jelas.

2 Teknik/prosedur melukis

- (a) Memikir dan menetapkan graf/carta, iaitu menetapkan bilangan ruangan yang diperlukan.
- (b) Menentukan posisi graf/carta pada kertas graf atau melukis paksi menegak dan mendatar atau bulatan yang diperlukan.
- (c) Bagi graf gabungan, pelajar harus melukis dua paksi menegak dan setiap satu hendaklah menggunakan skala yang berlainan atau dua unit yang berbeza.
- (d) Bagi carta pai, pelajar terlebih dahulu perlu mencari dan menetapkan nisbah jejari yang sesuai bagi carta pai berbanding dan carta pai bertindih sebelum mula melukis carta-carta berkenaan.
- (e) Seterusnya, pelajar perlu mencari skala yang sesuai dan menulis skala tersebut dengan jelas pada paksi yang sewajarnya.
- (f) Memindahkan data/perangkaan bagi membentuk media yang dikehendaki soalan.
- (g) Sewaktu memindahkan data/perangkaan, pelajar perlu melakukannya mengikut kesesuaian media, umpamanya jika jenis 'kompaun', data dipindah satu demi satu sektor bagi jangka masa yang diberikan. Sebaliknya, jika pelajar melukis media 'komponen', data perlu dipindahkan mengikut nilai tokokan. Bagi carta pai pula, data perlu dipindahkan mengikut satu sudut yang sewajarnya.
- (h) Jika pelajar melukis graf garisan, terlebih dahulu pelajar perlu memplot titik pada koordinat nilai dan masa. Kemudian, barulah melukis garisan dengan menyambungkan titik-titik berkenaan. Pelajar harus melukis satu garisan untuk setiap sektor.
- (i) Jika pelajar menyediakan media jenis 'bertanding' atau 'memesong', pelajar perlu memindahkan data mengikut ruangan positif dan negatif dengan tepat.
- (j) Sewaktu melukis graf bar, pelajar perlu memastikan lebar bar dan jarak antara bar adalah seragam dan bersesuaian. Misalnya, bagi media 'kompaun', lebar dan jarak antara kumpulan bar hendaklah sama. Manakala bagi media 'komponen' pula, jarak antara bar hendaklah separuh lebar satu bar.
- (k) Jika pelajar mengabaikan mana-mana aspek teknik atau syarat melukis mengikut media, maka markah teknik akan ditolak mengikut ketetapan skema pemarkahan.

3 Kesempurnaan dan kekemasan

- (a) Setelah selesai memindahkan data, pelajar harus menyempurnakan sesuatu media itu mengikut kehendak skema.
- (b) Antara aspek kesempurnaan media yang utama ialah tajuk, label paksi/carta, skala, petunjuk dan sumber.
- (c) Semua aspek ini perlu ditulis dengan jelas pada kedudukan yang sewajarnya – tajuk hendaklah ditulis di atas graf dan di tengah-tengah kertas graf; skala dan petunjuk di bawah dan di sebelah kiri graf; sumber pula diletakkan di bawah dan sebelah kanan graf.
- (d) Jika pelajar melukis carta, label carta seperti tahun, negara atau sektor, perlu diletakkan di atas setiap bulatan; jumlah pula perlu ditulis di bawah carta.
- (e) Setelah menulis semua ciri kesempurnaan, pelajar perlu mewarna atau melorek mengikut kelaziman dengan jelas dan kemas.

Markah dipotong jika:

- 1 Salah media
- 2 Tiada label
- 3 Tiada peratus atau angka atau tahun
- 4 Tiada nilai atau jumlah besar bagi carta pai
- 5 Tidak menulis tajuk
- 6 Tidak memasukkan skala
- 7 Tiada petunjuk atau salah bilangan petunjuk
- 8 Tiada sumber atau sumber tidak lengkap
- 9 Paksi yang dilukis lebih tinggi daripada tajuk media
- 10 Tidak menulis % bagi carta pai

Aspek Penilaian

1 Pengkelasan pemboleh ubah

- (a) Penggunaan paksi yang sesuai.
- (b) Kedudukan pemboleh ubah seperti tahun, negara, komoditi dan kaum pada paksi.
- (c) Maklumat pemboleh ubah, terutama data atau nilai dengan unit yang betul dan sesuai.
- (d) Penggunaan pemboleh ubah yang tepat dan sesuai mengikut kehendak soalan.

2 Kesesuaian teknik

- (a) Teknik melukis secara keseluruhan.
- (b) Pemilihan media yang sesuai mengikut kelaziman serta ciri-ciri pemboleh ubah.
- (c) Kedudukan paksi, skala atau nisbah jejari dan sudut pada media.
- (d) Kesesuaian saiz, lebar dan jarak antara tahun.
- (e) Kedudukan tajuk, sumber dan petunjuk.

4 Kejelasan

- (a) Menyentuh aspek kekemasan media.
- (b) Menilai keupayaan pelajar menyempurnakan media.
- (c) Persembahan yang lengkap dan sempurna dengan ciri-ciri seperti tajuk, skala, sumber dan lain-lain.
- (d) Teknik mewarna atau lorekan hendaklah sesuai dan kemas.

3 Ketepatan isi

- (a) Isu pemindahan dan pemaparan data pada media.
- (b) Ketepatan dan kejelasan maklumat pada media.
- (c) Pengiraan peratus, sudut dan kadar perubahan yang tepat dan cukup.
- (d) Kesesuaian tajuk, skala, petunjuk serta aspek kesempurnaan yang lain.
- (e) Kandungan serta kedudukan tajuk, petunjuk dan sumber yang sesuai dan mengikut kelaziman.

Kekuatan:

- Pemilihan graf dan media yang paling sesuai.
- Teknik melukis yang tepat, jelas dan lengkap.
- Kedudukan dan saiz graf/carta yang sesuai dan padat.
- Pemindahan data/perangkaan yang tepat dan jelas.
- Ciri/aspek kesempurnaan yang jelas dan kemas.
- Kaedah dan proses mewarna yang kemas. Jangan lorek atau gunakan titik.
- Keseluruhan sesuai, jelas dan kemas.

Kelemahan:

- Media tidak sesuai atau salah.
- Kesalahan perangkaan atau tidak jelas.
- Aspek kesempurnaan tidak lengkap seperti label dan skala/nisbah jejari.
- Persembahan tidak kemas dan rapi – saiz dan kedudukan graf/carta.
- Tajuk tidak lengkap – tiada konsep negara dan tahun.

Corak soalan	Media yang sesuai
Menunjukkan pola perubahan/perubahan bilangan/jumlah <ul style="list-style-type: none"> Berdasarkan maklumat yang diberikan dalam petikan di bawah, sediakan graf garis yang sesuai untuk menunjukkan jumlah pengambilan pelajar Tingkatan 1 di seluruh negara antara tahun 2007 hingga tahun 2011. Berdasarkan petikan di bawah, sediakan graf yang sesuai untuk menunjukkan kadar perubahan ekonomi negeri yang terpilih bagi tempoh tahun 2009 hingga tahun 2012. 	Graf garis komponen Graf garis mudah
Menunjukkan jumlah <ul style="list-style-type: none"> Berdasarkan maklumat yang diberikan dalam petikan di bawah, sediakan graf bar yang sesuai untuk menunjukkan jumlah kutipan hasil cukai tidak langsung Kerajaan Persekutuan pada tahun 2006 hingga tahun 2011. Berdasarkan maklumat yang disediakan dalam petikan di bawah, sediakan sebuah graf bar yang sesuai untuk menunjukkan jumlah bahan mentah yang dihasilkan mengikut tempoh tahun yang dinyatakan. 	Graf bar komponen
Menunjukkan bilangan <ul style="list-style-type: none"> Berdasarkan maklumat yang diberikan dalam petikan di bawah, sediakan graf bar yang sesuai untuk menunjukkan perbelanjaan pembangunan Kerajaan Persekutuan bagi perkhidmatan sosial dan ekonomi pada tahun 2009 hingga tahun 2012. Berdasarkan maklumat yang diberikan dalam petikan di bawah, sediakan graf bar yang sesuai untuk menunjukkan bilangan jenis kenderaan yang dijual di Malaysia antara tahun 2009 hingga tahun 2013. 	Graf bar kompaun
Menunjukkan pemboleh ubah yang banyak (2 atau lebih) misalnya, jumlah isi rumah, jumlah isi rumah miskin, kadar kemiskinan atau jumlah kenderaan, keuntungan atau import/eksport, harga <ul style="list-style-type: none"> Berdasarkan maklumat yang disediakan dalam petikan di bawah, sediakan sebuah graf bar yang sesuai untuk menunjukkan nilai eksport dan harga kelapa sawit pada tahun 2011 dan tahun 2012. 	Graf bar gabungan
Menunjukkan adanya perubahan positif dan negatif <ul style="list-style-type: none"> Berdasarkan maklumat yang diberikan dalam petikan di bawah, sediakan graf bar yang sesuai untuk membandingkan kadar pertumbuhan ekonomi Malaysia dan beberapa buah negara terpilih bagi tahun-tahun yang dinyatakan. Berdasarkan maklumat yang diberikan dalam petikan di bawah, sediakan graf garis yang sesuai untuk membandingkan kadar eksport Malaysia ke beberapa buah negara terpilih antara tahun 2007 hingga tahun 2012. 	Graf bar memesong/ cermin
Menunjukkan bilangan kelahiran, jantina atau kumpulan etnik <ul style="list-style-type: none"> Berdasarkan maklumat yang disediakan dalam petikan di bawah, sediakan sebuah graf bar yang sesuai untuk menunjukkan kelahiran hidup mengikut berat kelahiran, kumpulan etnik dan jantina di Semenanjung Malaysia pada tahun 2013. 	Graf bar piramid
Menunjukkan pemboleh ubah yang berbeza bagi carta misalnya, import/eksport, negara <ul style="list-style-type: none"> Berdasarkan maklumat yang diberikan dalam petikan di bawah, bina carta yang sesuai untuk menunjukkan eksport barangan Malaysia dan negara pengimport pada tahun 2012. 	Carta pai bertingkat

Corak soalan	Media yang sesuai
<p>Menunjukkan perbezaan/perbandingan atau import/eksport bagi tempoh satu tahun</p> <ul style="list-style-type: none"> Berdasarkan maklumat yang diberikan dalam petikan di bawah, bina carta yang sesuai untuk menunjukkan perbandingan peruntukan Kerajaan Persekutuan bagi sektor sosial antara Rancangan Malaysia Kesembilan dengan Rancangan Malaysia Kesepuluh. Berdasarkan maklumat yang diberikan dalam petikan di bawah, bina carta yang sesuai untuk membandingkan import Malaysia pada tahun 2011 dengan tahun 2012. 	<p>Carta pai perbandingan</p>

PERKARA YANG PERLU DIBERI PERHATIAN

- 1 Tajuk media yang mengandungi negara, isu dan tahun.
- 2 Tajuk mesti menggunakan huruf besar.
- 3 Pelajar tidak perlu melukis bingkai bagi media yang dipilih.
- 4 Pastikan pelajar menulis label yang mengandungi peratus, angka dan tahun pada paksi jika melukis graf bar atau graf garis.
- 5 Label paksi Y harus berada di bawah tajuk media dan mesti mengandungi semua isu.
- 6 Unit perlu ditulis sama ada dalam angka juta atau ribu di bawah label paksi.
- 7 Pelajar yang silap menulis bilangan (0) bagi ribu atau juta akan mendapat markah yang rendah dan menjejaskan perolehan markah keseluruhan media.
- 8 Pelajar perlu menulis titik asas jika graf yang dilukis ialah graf garis atau graf bar.
- 9 Pastikan kedudukan media dalam keadaan baik dan betul.
- 10 Tulis persamaan skala di bawah media.
- 11 Petunjuk perlu dibuat di bawah skala yang ditulis.
- 12 Sumber mesti ditulis di bawah petunjuk dan diletakkan di bawah bahagian kanan.
- 13 Peletakan tanda mengikut data mestilah tepat.
- 14 Jangan lupa untuk membuat jadual secara lengkap untuk dihantar bersama-sama media yang dilukis.

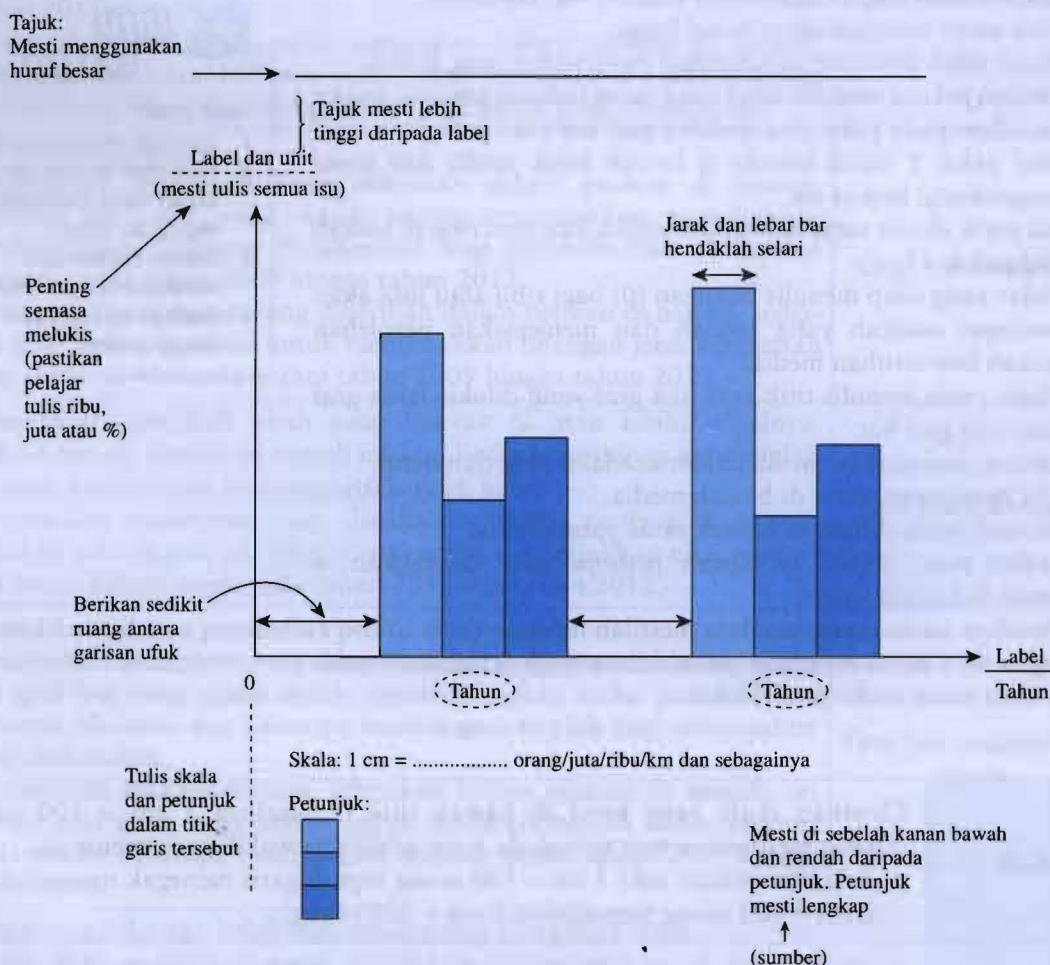
Tajuk grafik

- 1 Tulis tajuk dengan huruf besar.
- 2 Tajuk mesti lengkap dan di tengah media (mempunyai negara: isu: tahun).
- 3 Elakkan menulis tajuk berdekatan dengan label.
- 4 Pastikan tajuk berkaitan dengan petikan.

Skala	<p>Catatkan skala yang betul di bawah titik 0 misalnya 1 cm = 100 orang (Orang merupakan unit manakala 1 cm adalah mewakili garis menegak)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ada kala pelajar tulis 1 cm = 100 orang tapi di garis menegak menunjukkan 2 cm = 100 orang (sepatutnya 2 cm = 200 orang)
Unit	<ul style="list-style-type: none"> Pastikan unit yang ditulis adalah tetap seperti RM juta. Ada kala pelajar tulis RM tapi lupa tulis juta Adakala pelajar lupa tulis unit. Unit sangat penting dalam skala Jangan lupa tulis 0 di sudut paksi penegak dan mendatar
Sumber	<ul style="list-style-type: none"> Perlu tulis sumber Sumber perlu lengkap seperti dalam petikan

Graf Bar

- 1 Graf bar bertujuan memberikan maklumat tentang sesuatu pemboleh ubah dengan mudah dan jelas. Kuantiti pemboleh ubah dibandingkan dengan pemboleh ubah yang lain mengikut tempoh masa atau tempat.
- 2 Bar-bar dilukis secara selari atau beriringan dan kelebaran bar-bar adalah sama, manakala panjangnya berubah mengikut nilai pemboleh ubah pada sesuatu masa, tempat atau sebagainya.
- 3 Jenis-jenis graf bar atau graf lurus:
  - (a) graf bar kompaun;
  - (b) graf bar komponen atau komposisi;
  - (c) graf bar memesong;
  - (d) graf bar bertentangan (piramid);
  - (e) graf dua paksi (bar gabungan dengan graf garisan).

- 4 Kedudukan graf mesti di tengah-tengah kertas graf.
- 5 Perkara yang sama dapat digunakan bagi graf bar komponen.

Tajuk:
Mesti menggunakan huruf besar

NEGERA Q: GUNA TENAGA DALAM SEKTOR PEMBUATAN MENGIKUT KATEGORI PEKERJA BAGI TAHUN 2011 DAN TAHUN 2012

Label/unit

Guna tenaga dalam sektor pembuatan mengikut kategori pekerja (orang)

Skala yang diukur

Susunan bar pada setiap kumpulan hendaklah sama

Gunakan warna yang sesuai (pelajar boleh melorek dengan menggunakan pensel warna jika kesuntukan masa)

Skala: 1 cm = 100 000 orang

Petunjuk:

- Pengurusan dan profesional
- Pemprosesan
- Pekerjaan
- Perkeranian

- Pekerja mahir
- Pekerja separuh mahir
- Pekerja tidak mahir

Sumber mesti di bawah petunjuk sebelah kanan

(Sumber: Dipetik dan diubahsuaikan daripada Rancangan Negara Q ke-9, 2011-2013)

Nama negara

Isu

Tajuk:
Mesti menggunakan huruf besar

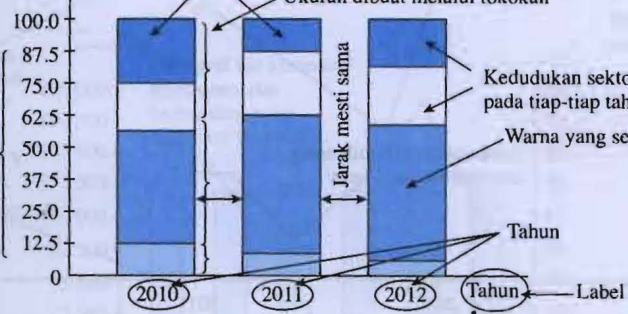
NEGERA P: PERATUS PENGELUARAN TIMAH MENGIKUT KAEDAH MELOMBONG ANTARA TAHUN 2010 HINGGA TAHUN 2012

Label/unit → Peratus

Jumlah perlu dinyatakan

Ukuran dibuat melalui tokokan

Skala

Tahun

Skala: 1 cm = 12.5%

Petunjuk:

- Kapal korek
- Pam kelikir

- Lombong dedah
- Lain-lain

(Sumber: Dipetik dan diubahsuaikan daripada Laporan Ekonomi, 2012)

Mesti ditulis lengkap dan di bawah petunjuk

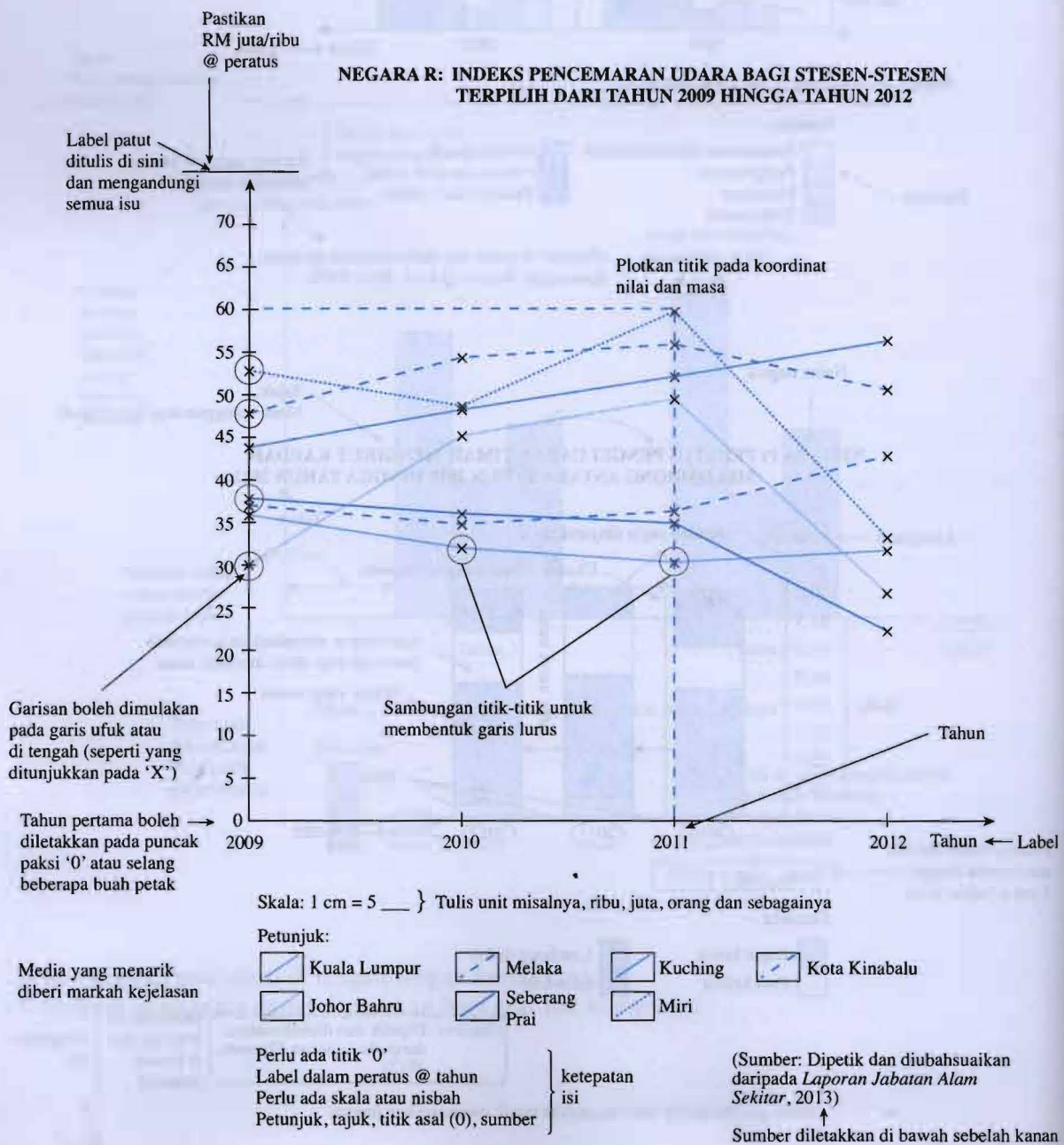
ketepatan isi

* Grafik graf bar komponen digunakan untuk menunjukkan jumlah

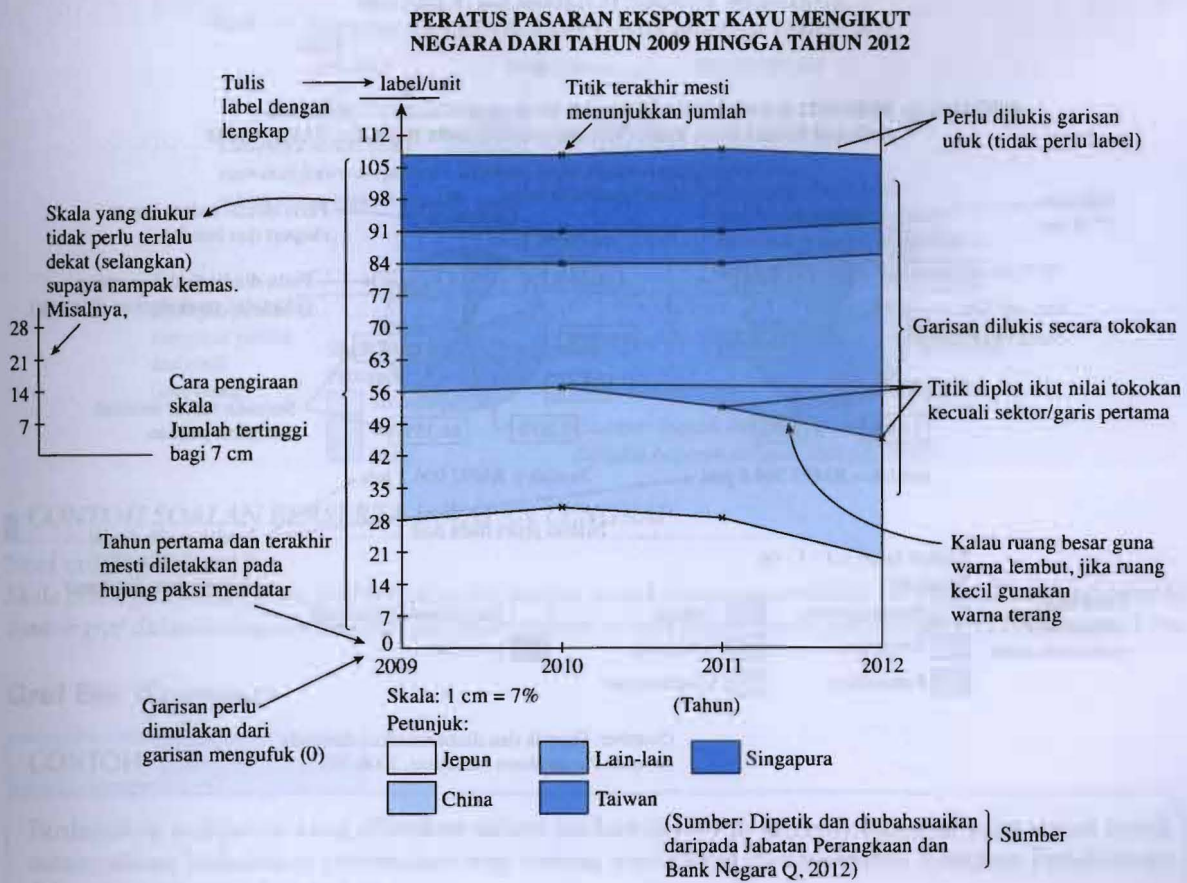

Graf Garis Mudah/Kompaun

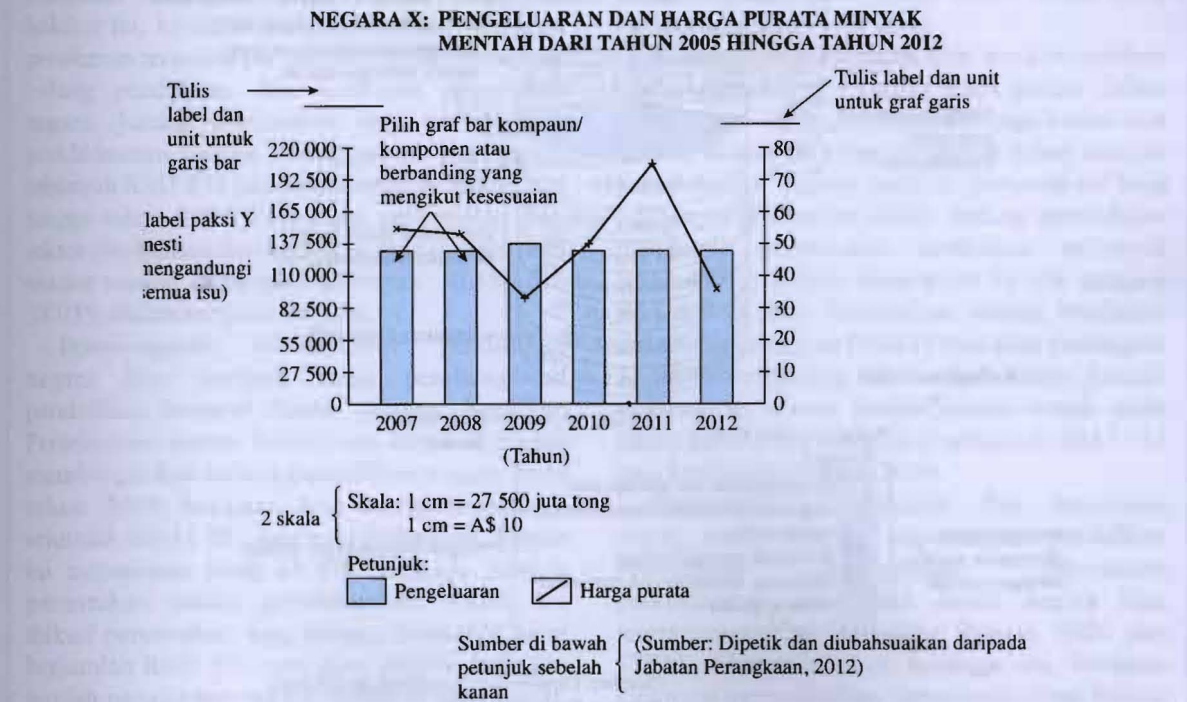
- 1 Graf ini merupakan bentuk graf garisan yang paling popular diajukan dalam peperiksaan STPM, iaitu pada tahun 1996, 1997, 1998, 1999, 2000 dan 2003.
- 2 Media ini dipersembahkan dengan melukis lebih daripada satu garisan, iaitu satu garisan mewakili satu sektor atau bidang.
- 3 Graf garisan ini amat sesuai menggambarkan maklumat indeks bursa saham, kadar pertumbuhan, KNK, KDNK, perubahan harga dan maklumat imbalan perdagangan.
- 4 Media ini lazimnya dipilih bagi menggambarkan maklumat bersifat aliran, pola, perubahan serta keadaan turun naik sama ada menggunakan nilai mutlak atau nilai peratus.
- 5 Media jenis ini sesuai dipilih apabila terdapat banyak maklumat yang perlu dipindahkan, iaitu bilangan tahun melebihi empat tahun dan bilangan sektor pula antara lima hingga enam sektor bagi setiap tahun.
- 6 Media ini tidak sesuai jika bilangan tahun kurang daripada tiga tahun.

Graf Garis Komponen

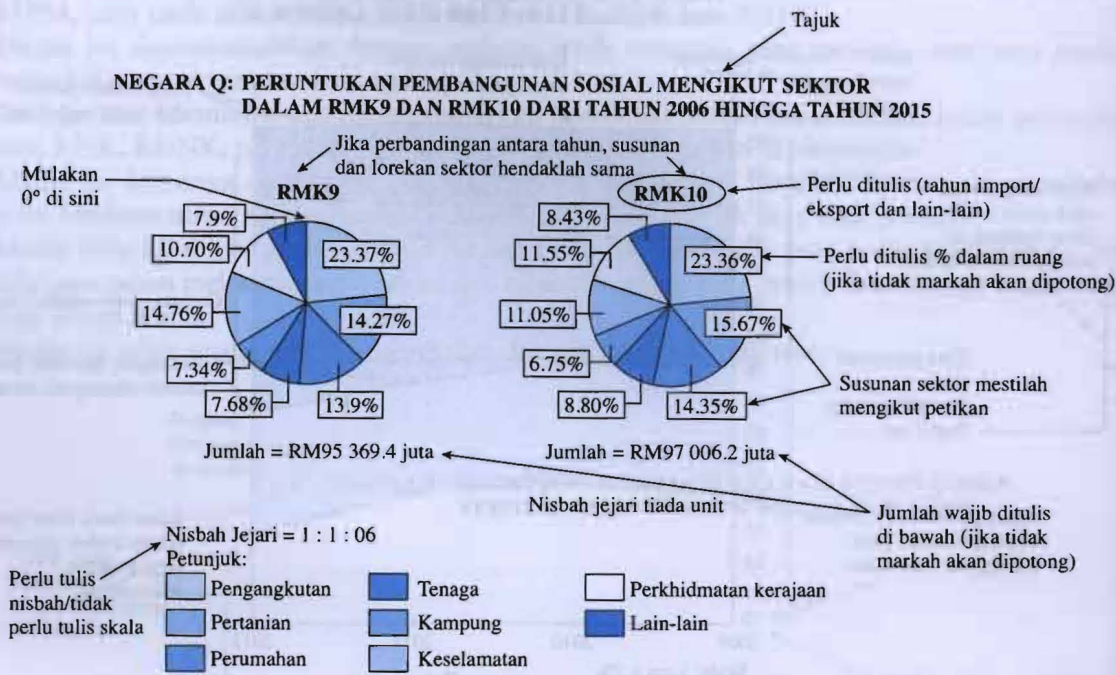

Graf Gabungan (Graf Dua Paksi)

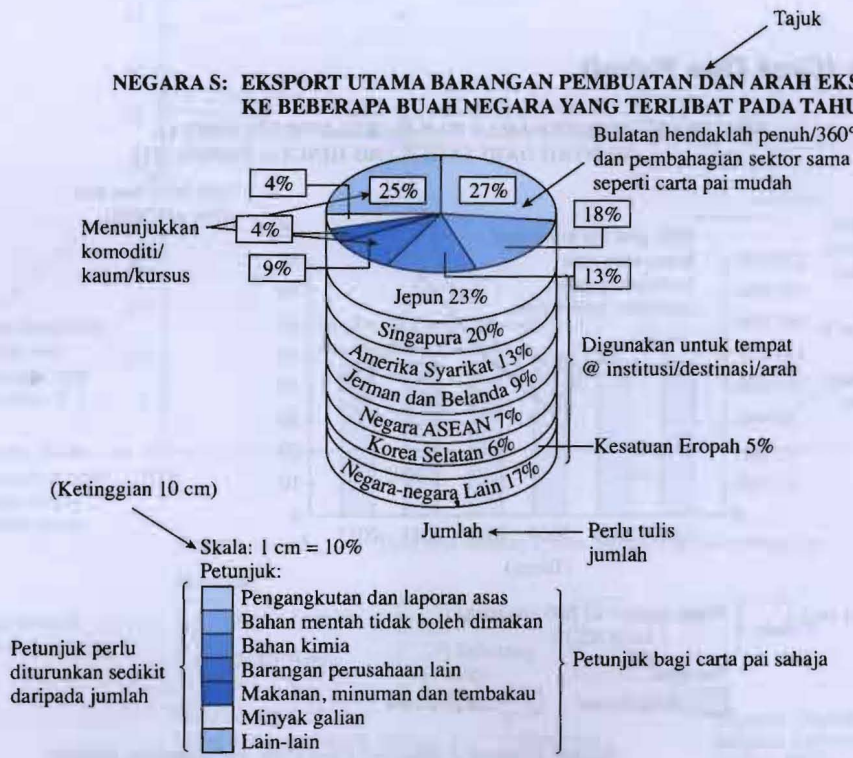

NEGARA Q: PERUNTUKAN PEMBANGUNAN SOSIAL MENGIKUT SEKTOR
DALAM RMK9 DAN RMK10 DARI TAHUN 2006 HINGGA TAHUN 2015

(Sumber: Dipetik dan diubahsuaikan daripada
Jabatan Perangkaan Malaysia, 2006-2015)

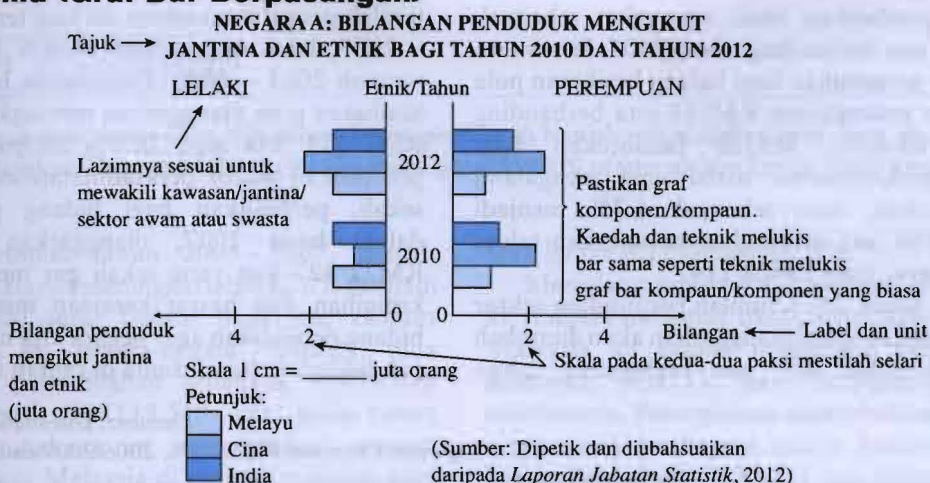
NEGARA S: EKSPORT UTAMA BARANGAN PEMBUATAN DAN ARAH EKSPORT
KE BEBERAPA BUAH NEGARA YANG TERLIBAT PADA TAHUN 2012

(Sumber: Dipetik dan diubahsuaikan daripada
Laporan Kewangan 2013)

Graf Piramid (Graf Bar Berpasangan)

CONTOH SOALAN BERSERTA JAWAPAN LENGKAP

Nota untuk pelajar:

Skala petak grid pada kertas graf terpaksa dikesilkan untuk tujuan penerbitan. Ini termasuk semua sample/contoh graf dalam bahagian teks dan jawapan. Untuk tujuan peperiksaan, satu petak grid bersamaan 1 cm.

Graf Bar Kompaun

CONTOH

Berdasarkan maklumat yang diberikan dalam petikan di bawah ini, sediakan graf yang sesuai untuk menunjukkan kedudukan peruntukan bagi bidang pendidikan dan kesihatan Kerajaan Persekutuan dalam tempoh yang dinyatakan.

Sebagai sebuah negara membangun, pembangunan pendidikan dan kesihatan amat penting dalam menjamin kemajuan negara kita. Menyedari hakikat ini, kerajaan Malaysia sentiasa memberi penekanan terhadap perkembangan dan kemajuan bidang pendidikan dan kesihatan di seluruh negara. Jumlah peruntukan bagi perbelanjaan perkhidmatan sosial dianggarkan meningkat sebanyak RM7 394 juta dalam tempoh tahun 2004 hingga tahun 2007. Manakala, peruntukan bagi sektor pendidikan dan kesihatan pula dianggarkan masing-masing meningkat sebanyak 30.3% dan 38.05% dalam tempoh tersebut.

Pembangunan infrastruktur pendidikan negara kita menjadi teras pembangunan pendidikan bertaraf dunia. Justeru, Kerajaan Persekutuan secara berterusan komited dalam membangunkan bidang pendidikan negara. Pada tahun 2004, kerajaan kita memperuntukkan sejumlah RM16 982 juta bagi bidang ini. Angka ini merupakan lebih 68.4% daripada jumlah peruntukan sektor perkhidmatan sosial. Ini diikuti peruntukan bagi bidang kesihatan yang berjumlah RM5 151 juta atau 20.8% daripada jumlah peruntukan sektor perkhidmatan sosial.

Peruntukan-peruntukan ini mencatatkan lebih 89.2% daripada jumlah peruntukan sektor perkhidmatan sosial pada tahun 2004 yang berjumlah RM24 799 juta.

Kesungguhan kerajaan kita membangunkan kedua-dua bidang tersebut amat ketara dalam bajet tahun 2005. Peruntukan bagi kedua-dua bidang utama ini terus ditambah selari dengan pertambahan dalam jumlah peruntukan bagi sektor perkhidmatan sosial. Bidang pendidikan mendapat peruntukan tambahan sebanyak RM2 453 juta, iaitu meningkat 14.4% menjadi RM19 435 juta. Peruntukan bidang kesihatan dinaikkan sebanyak RM615 juta atau meningkat 11.94% berbanding tahun sebelumnya. Jumlah peruntukan sektor perkhidmatan sosial pada tahun 2005 terus meningkat sebanyak RM3 315 juta berbanding tahun 2004.

Pertambahan penduduk dan kesedaran orang ramai tentang kepentingan pendidikan mendorong peningkatan permintaan perkhidmatan pendidikan awam negara kita, terutamanya bagi peringkat lepasan SPM dan STPM. Memandangkan keadaan itu, kerajaan kita terus meningkatkan peruntukan bagi bidang